

ضرورت همراهی و معیت با امام در چیست و چگونه می‌توان به این معیت دست یافت؟

همراهی و معیت با امام چگونه حاصل می‌شود؛ ارتباط معیت با مودت چیست؟

در درس‌های گذشته با مفهوم محبت و مودت نسبت به اهل بیت آشنا شدیم. درک مفهوم مودت ما را نسبت به وظایف و لازمه‌های ارتباط‌مان با معصوم آگاه می‌کند و موجب می‌شود تا خروجی رفتار ما نسبت به معصوم از سلامت نسبی برخوردار باشد. توجه به این نکته ضروری است که داشتن یک رابطه سرشار از مودت به عنوان مقدمه‌ای برای رسیدن ما به هدف عالی انسانی‌مان به شمار می‌آید. هدف ما از این رابطه رسیدن به شباهت به الله، کسب جایگاه خلافت الهی و مقام همراهی و معیت با امام است که همه از آثار مودت و فداکاری نسبت به امام محسوب می‌شوند.

البته رسیدن به مقام همراهی و معیت با امام که در نهایت منجر به هم‌درجه شدن با امام یا رسیدن به مقام محمود می‌گردد، به سادگی امکان‌پذیر نیست. این مقام جایگاهی است که در عین وسوسه‌انگیزی، نیازمند بالاترین مراقبت‌ها بوده و ارتباط تنگاتنگی با نوع محبت و دلدادگی‌های ما دارد؛ زیرا فارغ از اینکه خواسته ما چیست، در نهایت با چیزی همراه و محشور خواهیم شد که قلبمان را به آن پیوند زده و به آن عشق می‌ورزیم! در واقع همراهی با امام نیازمند همسو کردن اولویت‌های زندگی و جهت دادن قلب مطابق با این معیت و همراهی است.

اساساً قیمت ما به واسطه معشوقی که برای خود انتخاب می‌کنیم، تعیین می‌شود و ما در نهایت با چیزی همراه خواهیم شد که دغدغه‌های خود را به آن معطوف کرده‌ایم. این ما هستیم که تعیین می‌کنیم همراهی‌مان با فردی باشد که سعادت دنیا و آخرت‌مان در گرو شباهت و پذیرش مربی‌گری اوست یا با اموری همراه شویم که وابسته به کمالات جمادی، گیاهی، حیوانی و یا نهایتاً عقلی ما بوده و عمرشان با تمام شدن زمان زندگی ما در این دنیا به پایان می‌رسد.

نکته اینجاست که گرفتن این تصمیم تنها به دنیای ما مربوط نبوده و زندگی ابدی ما را نیز تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد؛ زیرا همان‌طور که پیشتر نیز به آن اشاره کردیم، این دنیای ماست که مقدمات و ابزار زندگی ما در آخرت را فراهم می‌سازد و رسیدن به همراهی و معیت با امام در آخرت مستلزم همراهی با معصوم در دنیاست. ما در این درس قصد داریم تا اهمیت همراهی و معیت با امام را بررسی کرده و لازمه‌های این معیت را برشمردیم.

نیاز به معیت با امام

اگرچه سعادت جاودانه ما در سایه رسیدن به همراهی و معیت با امام شکل می‌گیرد، اما بدیهی است که تنها تعداد کمی از افراد به چنین جایگاه و مرتبه‌ای خواهند رسید؛ زیرا درک نیاز به همراهی امام و اقدام در راستای خواسته‌های او در اولین قدم مستلزم آگاهی از مراتب وجودی خودمان است. ما تا زمانی که خود را یک وجود مادی صرف معنا کرده و درکی از وجود بی‌نهایت خود و مسیر جاودانه‌ای که در پیش روی ماست، نداریم، اهمیت پیروی از تنها متخصصی که صلاحیت هدایت ما را در این مسیر داراست، درک نخواهیم کرد.

تا زمانی که از هدف خلقت خود آگاه نبوده و نیازی به شباهت به مربی خود یعنی الله را احساس نکنیم، نیاز به وجود یک الگوی تمام‌نما برای رسیدن به الله را نیز احساس نمی‌کنیم؛ بنابراین لازمه درک ما از ضرورت وجود امام و رسیدن به مقام و مرتبه همراهی او پیش از همه نیازمند شناخت درست ما از خودمان است.

عمر کوتاه ما و سنگینی مسیر جاودانه‌ای که پیش رو داریم، امکان هرگونه تعلل و غفلت در کسب این شناخت را از ما سلب کرده و ما را به سرعت گرفتن و سبقت در مسیر همراهی و معیت با امامی که سعادت ما در گرو پیوند با اوست، سوق می‌دهد.

معیت نتیجه مودت

رسیدن به مقام مودت امام مسیری تدریجی بوده و به صورت ناگهانی اتفاق نمی‌افتد؛ این راه قطعا مراتب و مقدماتی دارد و تنها به یک علاقه ساده، سطحی و رها شده محدود نمی‌شود؛ هرچند در مواردی تنها بخشی از این سیر برای‌مان مشهود باشد.

محبت، اگر به نقطه کمال خود رسیده و اعمال ما را نیز درگیر خود کند، به مودت تبدیل می‌شود؛ این مودت است که ما را به فداکاری و اقدام برای خواسته‌های امام می‌کشاند و درست در ادامه همین مسیر است که همراهی و معیت با امام شکل می‌گیرد؛ یعنی جایی که پیوند قلبی به پیوندی وجودی و همراهی حقیقی تبدیل شود. در عین حال همواره موانع و آسیب‌هایی نیز وجود دارند که مانع از شکل‌گیری مودت حقیقی ما نسبت به امام شده و ما را از رسیدن به جایگاه همراهی و معیت با امام باز می‌دارند. موانعی که با درگیر کردن نفس ما به کمالات دنیایی و دغدغه‌های حیوانی مانع قرار گرفتن مودت امام در راس اولویت‌های ما می‌شوند.

مودت حقیقی تنها یک حس قلبی نیست؛ حقیقتی است که نه تنها شیوه نگاه و انتخاب‌های ما را دگرگون می‌کند، بلکه تمام ابعاد زندگی‌مان را تحت الشعاع خود قرار داده و فرا می‌گیرد. کسی که به چنین مرحله‌ای رسید، امام را نه فقط در بعد معنوی، بلکه در متن زندگی خود حاضر دیده و آماده است هرآنچه دارد را در راه او تقدیم کند. ما به میزان درک حضور امام در جای جای زندگی و آمادگی برای فداکاری نسبت به اوست که به مقام همراهی و معیت با امام خواهیم رسید؛ زیرا معیت یعنی زندگی در پرتو حضور امام و هماهنگی با خواست و اراده او در لحظه لحظه زندگی!

مودت به اهل بیت به معنای شبیه شدن و نزدیکی با آنهاست؛ در واقع کسی که دلش پیوسته در جوار امام زیسته، در شمار یاران او بوده و در رکاب ایشان از دنیا خواهد رفت، حتی اگر هرگز توفیق دیدار ظاهری امام را نداشته باشد.

محشور شدن با امام

رسیدن به مودت امام از یک محبت سطحی و ظاهری فراتر است و باید ما را به عمل کردن در راستای برآوردن خواسته‌های امام برساند. انتظار رسیدن به مقام معیت و همراهی با امام نیز با داشتن سبک زندگی طبیعت‌گرا و حیوانی، توهمی بیشتر نیست. کسی می‌تواند خود را همراه و هم‌درجه با امام بداند که مراتب این همراهی را در سطوح پایین‌تر به کمال خود رسانده و دغدغه‌ها و خواسته‌های خود را بر اساس خواست معصوم تنظیم کرده است. همراهی با امام بدون به جان خریدن سختی‌های ناشی از این همراهی میسر نیست و ادعای معیت با امام بدون شریک شدن در تصمیمات و برنامه‌های معصوم بی‌فایده است.

معیت با امام به معنای منطبق کردن تقدیرات با تقدیرات امام است که در اولین گام خود نزدیک شدن به خواسته‌ها و جهان‌بینی امام را می‌طلبد. رسیدن به مقام همراهی و معیت با امام از دریچه قرابت و شباهت با او و در یک کلام به واسطه سنخیت با امام میسر خواهد شد. به این ترتیب معیت و همراهی با امامی که مظهر و جلوه رحمانیت، بخشندگی، عدالت و سایر اسماء و صفات بی‌نهایت خداوند است، همزمان با عصبانیت، کینه، بدخلقی یا ظلم امکان‌پذیر نبوده و تنها در حد یک تصور باطل است.

ما در این درس به مفهوم همراهی و معیت با امام پرداخته و رسیدن به چنین جایگاهی را در گرو داشتن تصور دقیقی از خود دانستیم. گفتیم که معیت از آثار مودت نسبت به امام محسوب شده و تعیین‌کننده جایگاه ما در ابدیت است. نقش دلدادگی و تنظیم سبک زندگی در راستای خواسته‌های امام را در رسیدن به معیت بررسی کرده و گفتیم که ما در نهایت با چیزی همراه خواهیم شد که به آن عشق می‌ورزیم.